สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม | OFFICE OF INDUSTRIAL ECONOMICS

OIE SHARE

ปีที่ 10 ฉบับที่ 107 กุมภาพันธ์ 2564

ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ โควิด-19 ต่อทิศทางและพัฒนาการของนโยบายด้านการลงทุนระดับโลก

SHARING Blockchain กับภาครัฐ (ไทย)

เก็บมาเล่า ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน

สามารถติดตามข่าวสาร
สาระน่ารู้ด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมได้ที่

fanpage facebook

Contents
ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2564

Econ Focus	ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อทิศทางและพัฒนาการของนโยบายด้านการลงทุนระดับโลก	3
Econ Review	สรุปสถานการณ์การผลิตภาคอุตสาหกรรม เดือนธันวาคม 2563	8
Sharing	Blockchain กับภาครัฐ (ไทย)	9
เก็บมาเล่า	ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน	12
Movement		15

Editor's Note

สวัสดีคุณผู้อ่านจุลสาร OIE SHARE ฉบับที่ 107 เดือนกุมภาพันธ์ ที่มาพร้อมกับบทความสาระน่ารู้อีกเช่นเคย เริ่มกันที่คอลัมน์ Econ Focus เรื่อง **ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อทิศทางและพัฒนาการของนโยบายด้านการลงทุนระดับโลก** ต่อกันที่คอลัมน์ Sharing เรื่อง **Blockchain กับภาครัฐ (ไทย)** และปิดท้ายเรื่อง **ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน** ในคอลัมน์ เก็บมาเล่า

ขอบคุณคุณผู้อ่านที่ติดตาม OIE SHARE กันมาตลอดค่ะ

ด้วยความปรารถนาดี

ที่ปรึกษา

ทองชัย ชวลิตพิเชฐ
ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
พะเยาว์ คำมุข
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
ศิริเพ็ญ เกียรติเฟื่องฟู
รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
ดุสิต อนันตรักษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการชี้นำและเตือนภัยภาคอุตสาหกรรม
สุนิสา ตามไท
ผู้เชี่ยวชาญด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

บรรณาธิการบริหาร

สมจิตต์ เอี่ยมวรชัย
เลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

กองบรรณาธิการ

กฤษฎา นุรักษ์
วรนารถ มีภูมิรู้
พชรวรรณ สนธิมุล
ญาดา ว่องวัฒนากูล
พิชิตพล แก้วงาม
ชุติมา ชุติเนตร
ชาญชัย โฉลกคงถาวร
วรรณพร บุณยรัตพันธุ์
บุญอนันต์ เศวตสิทธิ์
ภคอร ประสิทธิ์สุข
เทพยุดา วงศ์วิรัติ
พิมพ์กมล ไชยสมภาร

OIE SHARE ยินดีรับฟังความคิดเห็น คำชี้แนะ และข่าวประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ติดต่อได้ที่ กองบรรณาธิการ OIE SHARE กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ถนนพระรามที่ 6 แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400 อีเมล : oieprnews@gmail.com

ข้อความที่ปรากฏใน OIE SHARE เป็นทัศนะส่วนตัวของผู้เขียน

หากต้องการนำข้อเขียนหรือบทความในฉบับ ไปตีพิมพ์ เผยแพร่ หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดกรุณาติดต่อกองบรรณาธิการ

ECON FOCUS

ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ต่อทิศทางและพัฒนาการของนโยบายด้านการลงทุนระดับโลก

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development: UNCTAD) เป็นองค์กรภายใต้องค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานของ UN เพื่อสร้างความเจริญในด้านการค้าและการพัฒนา สนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในด้านการลงทุน การเงิน เทคโนโลยี การพัฒนาองค์กรธุรกิจ และการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยมีภารกิจหลักในการส่งเสริมให้ประเทศกำลังพัฒนาร่วมกันสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้สามารถยกระดับการพัฒนาของประเทศให้ทันกับภาวะเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ UNCTAD ยังได้มีการจัดทำรายงานสรุปเกี่ยวกับการลงทุนของโลกเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2020 UNCTAD ได้จัดทำรายงานสรุปภาพรวมเกี่ยวกับการลงทุนของโลกในปี 2020 (World Investment Report 2020 : WIR 2020) ในมิติต่าง ๆ ภายใต้หัวข้อหลัก *"ทิศทางการผลิตโลกภายหลังการแพร่ระบาดใหญ่"* (International Production Beyond The Pandemic) ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านการลงทุนของโลกในช่วงปี 2020 ที่ผ่านมา โดยมีประเด็นที่รายงานเกี่ยวกับ **ทิศทางและพัฒนาการของนโยบายด้านการลงทุนระดับโลก (Investment Policy Developments) ในปี 2020** ซึ่งผู้เขียนมองว่ามีความน่าสนใจ และเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำนโยบายด้านการลงทุนของประเทศ ทั้งในช่วงการแพร่ระบาดและภายหลังการยุติการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของไทย

รายงาน WIR 2020 ของ UNCTAD ภายใต้หัวข้อทิศทางและพัฒนาการของนโยบายด้านการลงทุนระดับโลก (Investment Policy Developments) ในปี 2020

UNCTAD รายงานว่า จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั่วโลกนั้น กลุ่มประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะ G20 ได้มีการจัดทำปฏิญญา (Declarations) เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่องในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 นอกจากนี้ ประเทศต่าง ๆ จำนวนมากกว่า 70 ประเทศได้มีการออก/จัดทำมาตรการเพื่อเป็นการบรรเทาผลกระทบจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) ที่ลดลง ในขณะเดียวกันก็มีบางประเทศที่ออกมาตรการเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศไม่ให้ถูกควบรวมกิจการจากนักลงทุนต่างชาติ โดยที่มาตรการด้านการลงทุนที่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเร่งดำเนินการในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ประกอบด้วย 1) การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน โดยการรับ/ส่งเอกสารที่เกี่ยวกับการลงทุน

ผ่านทางระบบออนไลน์ (e-Submission) รวมถึงการจัดทำ E-Government Platforms ต่าง ๆ ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการลงทุนให้กับนักธุรกิจและนักลงทุนทั้งต่างชาติและในประเทศ 2) การรักษาการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติให้อยู่ในประเทศ และ 3) การออกมาตรการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศเพิ่มมากขึ้น

ทิศทางการจัดทำนโยบายด้านการลงทุนเพื่อรองรับและตอบสนองต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้หลายประเทศมีการปรับแนวทาง รวมถึงมาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อรองรับและตอบสนองต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่เกิดขึ้นอยู่ทั่วโลก ซึ่งหลายประเทศมีการออกมาตรการในการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการที่มีการผลิตและพัฒนายาและวัคซีน รวมถึงมีการขยายหรือปรับเปลี่ยนการผลิตไปผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ การออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโควิค-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจ ให้สามารถรักษาห่วงโซ่การผลิตได้ นอกจากนี้การแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังส่งผลให้หลายประเทศมีการคัดกรองการลงทุนจากต่างประเทศที่เข้มงวดขึ้น โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การแพทย์ และสาขาอุตสาหกรรมที่เป็นเป้าหมายด้านยุทธศาสตร์ของประเทศ เพื่อปกป้องและรักษาเสถียรภาพความมั่นคงด้านสาธารณสุขภายในประเทศ รวมถึงหลายประเทศได้มีการชะลอและยกเลิกการเจรจาและการจัดทำความตกลงด้านการลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment Agreements : IIAs) ทั้งในระดับทวิภาคี ได้แก่ ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (Bilateral Investment Treaties : BITs) และข้อบทที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนต่าง ๆ (Treaties with Investment Provision : TIPs) ซึ่งหลายประเทศเห็นว่าการจัดทำความตกลง BITs และ TIPs จะส่งผลให้การออกนโยบายหรือมาตรการของภาครัฐเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 แล้วไปส่งผลกระทบต่อการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาติ จะนำไปสู่การฟ้องร้องของนักลงทุนต่างชาติภายใต้ข้อบทการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ-เอกชน (Investor-State Dispute Settlement: ISDS) ที่บรรจุอยู่ในความตกลง BITs และ TIPs

โดยรายงานของ UNCTAD ระบุว่าประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Countries) ส่วนใหญ่จะมีแนวทางการจัดทำนโยบายด้านการลงทุนในการคัดกรองการลงทุนจากต่างประเทศที่มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น โดยเน้นไปที่อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ และอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศตนเป็นหลัก ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) และเขตเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนา (Emerging Economies) ส่วนใหญ่จะมีแนวทางการจัดทำนโยบายด้านการลงทุนที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ 1) การเปิดเสรีด้านการลงทุน โดยการเปิดเสรีด้านการลงทุนในสาขาต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ สาขาเหมืองแร่

พลังงาน การเงิน คมนาคมขนส่ง และโทรคมนาคม 2) การส่งเสริมการลงทุน โดยการให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และ 3) การอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน โดยการปรับลดขั้นตอนของกระบวนการที่เกี่ยวกับการลงทุนให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น รวมถึงการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับด้านการลงทุนให้มีความทันสมัยและอำนวยความสะดวกให้แก่นักลงทุนและผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น

ทิศทางการจัดทำนโยบายด้านการลงทุนเพื่อรองรับและตอบสนองต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ของประเทศไทย

ทั้งนี้ ในส่วนของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมการลงทุนทั้งในประเทศและการลงทุนของไทยในต่างประเทศ ได้มีการออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนในหลาย ๆ ด้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยในปี 2564 รวมถึงมาตรการกระตุ้นการลงทุนปี 2564 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บอร์ดบีโอไอ) ที่มี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2563 ที่ผ่านมาประกอบด้วยมาตรการต่าง ๆ ได้แก่

1) มาตรการกระตุ้นการลงทุนปี 2564 เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะโครงการลงทุนขนาดใหญ่ในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยการให้สิทธิประโยชน์ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เป็นระยะเวลา 5 ปี เพิ่มเติมจากเกณฑ์ปกติหากมีเงินลงทุนจริงอย่างน้อย 1,000 ล้านบาท ภายใน 12 เดือนหลังการออกบัตรส่งเสริม และไม่อนุญาตให้ขยายเวลาในขั้นตอนการตอบรับให้การส่งเสริมและการออกบัตรส่งเสริม ทั้งนี้ ผู้ประกอบการสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมได้ตั้งแต่วันแรกของปี 2564 ถึงวันสุดท้ายของปี 2564

2) มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones: SEZ) ใน 10 จังหวัดและพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย

2.1 การขยายเวลารับคำขอส่งเสริมการลงทุนใน SEZ 10 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี เชียงราย ตราด ตาก นครพนม นราธิวาส มุกดาหาร สงขลา สระแก้ว และหนองคาย ออกไปอีก 2 ปี จนถึงวันสุดท้ายของปี 2565 ครอบคลุมทุกประเภทกิจการที่เปิดให้การส่งเสริมกว่า 300 กิจการ และการให้สิทธิประโยชน์ โดยการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปีและลดหย่อนร้อยละ 50 อีก 5 ปี สำหรับกิจการที่อยู่ใน 14 กลุ่มกิจการเป้าหมาย เช่น อุตสาหกรรมเกษตร ประมง สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่มและเครื่องหนัง เครื่องเรือน อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องมือแพทย์ พลาสติก กิจการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.2 การขยายเวลารับคำขอสำหรับมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกไปอีก 2 ปี ประกอบด้วย 1) การลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ นาทวี สะบ้าย้อย และเทพา และ 2) การลงทุนภายใต้โครงการเมืองต้นแบบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 4 พื้นที่ ได้แก่ อำเภอหนองจิก

จังหวัดปัตตานี อำเภอเบตง จังหวัดยะลา อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

2.3 กำหนดให้กิจการจำนวน 5 ประเภท ที่เปิดให้การส่งเสริมการลงทุนในเฉพาะพื้นที่ SEZ และ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ 1) กิจการผลิตวัสดุก่อสร้างและกิจการผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรงสำหรับงานสาธารณูปโภค 2) กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประทินร่างกาย เช่น สบู่ ยาสระผม ยาสีฟัน เครื่องสำอาง 3) กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับสินค้าอุปโภค เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก 4) กิจการผลิตสิ่งของจากเยื่อหรือกระดาษ เช่น กล่องกระดาษ และ 5) กิจการพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมและ/หรือคลังสินค้า โดยสามารถยื่นขอรับการส่งเสริมได้ถึงวันสุดท้ายของปี 2565

3) หนุนเขตส่งเสริมพิเศษการแพทย์จีโนมิกส์ โดย บอร์ดบีโอไอ มีมติเห็นชอบให้เขตส่งเสริมการแพทย์จีโนมิกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา (บางแสน) เป็นพื้นที่เขตส่งเสริมเพื่อกิจการพิเศษ โดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับโครงการที่ตั้งในเมืองการบินภาคตะวันออก

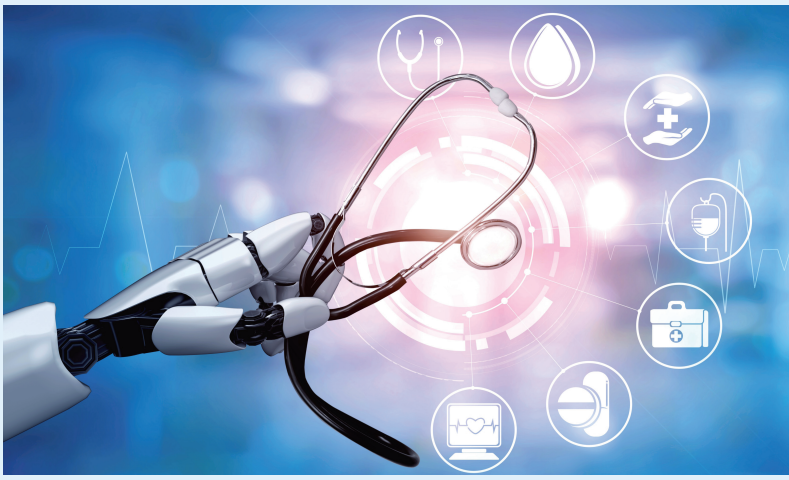

(Eastern Economic Corridor of Aviation: EECa) เขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor of Innovation : EECi) เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (Eastern Economic Corridor of Digital Park : EECd) และศูนย์การแพทย์ครบวงจรธรรมศาสตร์ (พัทยา) (Eastern Economic Corridor of Medical Center : EECmd) โดยหากเป็นกิจการที่ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตั้งแต่ 5-8 ปีขึ้นไป จะได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 เพิ่มเติมอีก 2 ปี แต่หากเป็นกิจการพัฒนาเทคโนโลยีเป้าหมายและกิจการสนับสนุน ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 10 ปีอยู่แล้ว จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มอีก 1 ปี

4) มาตรการยกระดับกิจการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการออกมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแก่กิจการที่ดำเนินการอยู่เดิม ไม่ว่าจะเคยได้รับการส่งเสริมหรือไม่ก็ตาม สำหรับโครงการที่จะขอรับการส่งเสริมภายใต้มาตรการดังกล่าวจะต้องเป็นโครงการที่มีขนาดการลงทุนไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) ทั้งนี้ สำหรับผู้ประกอบการ SMEs จะกำหนดวงเงินลงทุนเพียง 500,000 บาท โดยต้องเสนอแผนลงทุนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ยกระดับกระบวนการทำงาน โดยจะได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี ในสัดส่วนร้อยละ 50 ของเงินลงทุน โดยยื่นขอรับการส่งเสริมได้ถึงวันทำการสุดท้ายของปี 2565

นอกจากมาตรการด้านการลงทุนที่เป็นภาพรวมของประเทศของบีโอไอแล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีการออกมาตรการรองรับผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ให้แก่ภาคอุตสาหกรรม ในการเพิ่มสภาพคล่องทางธุรกิจ รวมถึงลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตลอดจนการผ่อนคลายกฎระเบียบให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในกลุ่ม SMEs ประกอบด้วย

1) มาตรการพักและมาตรการเติมทุนดอกเบี้ยต่ำเพื่อเพิ่มสภาพคล่อง ของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

2) มาตรการพักชำระหนี้ และมาตรการช่วยเหลือด้านสินเชื่อ ภายใต้กองทุนพัฒนาเอสเอ็มอีตามแนวประชารัฐ ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

3) การยกเว้นค่าธรรมเนียมในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ (1) การยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปีให้แก่ผู้ประกอบกิจการโรงงาน พ.ศ. 2563 (โรงงานจำพวกที่ 2 และ 3 ทุกขนาด) ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) (2) การยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการบริการด้านมาตรฐาน ของสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) (3) การยกเว้นค่าบริการอนุญาตการประกอบกิจการในนิคมอุตสาหกรรมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) (4) การยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปีแก่ผู้ประกอบการที่ประสบเหตุภัยพิบัติทางธรรมชาติ อุบัติภัย หรือโรคระบาด โรคติดต่อ และยกเว้นค่าธรรมเนียมการต่ออายุประทานบัตรหรือใบอนุญาต ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.)

4) การผ่อนคลายกฎระเบียบและขั้นตอนที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการ ได้แก่ (1) การผ่อนผันให้สามารถตรวจสอบภายในหม้อน้ำ กรณี 3 ปีต่อครั้ง ออกไปจนถึงวันที่ 31 ธ.ค. 63 ของ กรอ. (2) การปรับเปลี่ยนระบบการขอใบอนุญาตแสดง ทำ นำเข้า มอก. ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-License) การตรวจติดตามผลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Surveillance) โดยวิธีการ Self-declare ทดแทนการออกไปตรวจติดตามผลโดยเจ้าหน้าที่ และการขยายอายุใบรับรองและใบอนุญาตของ สมอ. เป็นต้น

โดยสรุป จะเห็นได้ว่ามาตรการส่งเสริมและกระตุ้นการลงทุนรวมถึงมาตรการเฉพาะด้านอุตสาหกรรมของไทยปี 2564 ถือได้ว่ามีความสอดคล้องกับนโยบายด้านการส่งเสริมและกระตุ้นการลงทุนของหลายประเทศตามที่ระบุในรายงานของ UNCTAD ข้างต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองตอบและรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในภาพรวมด้านเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถกลับมาฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งนอกจากมาตรการที่เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจแล้ว หน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรมยังมีการออกมาตรการที่เป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในเรื่องของการเสริมสภาพคล่อง การลดภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และการผ่อนคลายกฎระเบียบ เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถปรับตัวและอยู่รอดได้ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยในส่วนของการลงทุนบีโอไอ มีการออกมาตรการส่งเสริมและให้สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ ตลอดจนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับด้านการแพทย์และสาธารณสุข ในการกำหนดให้เขตส่งเสริมพิเศษการแพทย์จีโนมิกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา (บางแสน) เป็นพื้นที่เขตส่งเสริมเพื่อกิจการพิเศษ และได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับโครงการต่าง ๆ ที่อยู่ในเขต EEC ซึ่งมาตรการดังกล่าวจะส่งผลดีต่อการพัฒนากิจการทางการแพทย์และการดำเนินงานด้านสาธาณสุขของไทยในการแก้ไขและรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงโรคอุบัติใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

จัดทำโดย :
ชาญชัย โฉลกคงถาวร

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :
1) รายงาน World Investment Report 2020
"International Production Beyond The Pandemic"
2) เอกสาร Press Release "บีโอไอเคาะแพคเกจลงทุนปี 64
กระตุ้นโครงการใหญ่-เล็ก หนุนเศรษฐกิจฟื้นตัว"
ของศูนย์บริการลงทุน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สรุปสถานการณ์การผลิต
ภาคอุตสาหกรรมเดือนธันวาคม ปี 2563

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

การผลิตภาคอุตสาหกรรมเดือนธันวาคม 2563 ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมหดตัวร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากการหดตัวของอุตสาหกรรมสำคัญ ๆ อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ อัตราการใช้กำลังการผลิตในเดือนธันวาคม 2563 อยู่ที่ร้อยละ 63.8

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมรายสาขาสำคัญ

ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมเดือนธันวาคม 2563 หดตัวร้อยละ 2.4 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่หดตัว อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม และอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ

■ **อุตสาหกรรมการผลิตน้ำตาล** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 50.6 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากโรงงานเปิดหีบช้าและมีจำนวนโรงงานที่เริ่มเปิดหีบน้อยกว่าปีก่อน (ปี 63 เปิดหีบ 44 โรงงาน ปี 62 เปิดหีบ 57 โรงงาน) รวมถึงสภาพอากาศที่แห้งแล้งต่อเนื่องยาวนานทำให้ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก

■ **อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 9.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เป็นผลมาจากการลดลงของปริมาณการใช้น้ำมันเครื่องบิน เนื่องจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ตั้งแต่ต้นปี 63 ทำให้การเดินทางทางอากาศยังคงมีแนวโน้มลดลง

■ **อุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ** ดัชนีผลผลิตหดตัวร้อยละ 16.7 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากผลกระทบของโควิด-19 ทำให้เศรษฐกิจคู่ค้าชะลอตัว และคำสั่งซื้อมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะยางแท่งและยางแผ่น รวมถึงปัญหาน้ำท่วมในภาคใต้ทำให้เกษตรกรไม่สามารถกรีดยางได้ ผู้ผลิตบางรายจึงเปลี่ยนแผน เป็นการผลิตตามคำสั่งซื้อแทนการผลิตเก็บเป็นสต๊อก เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งมีความต้องการซื้อลดลง

สำหรับสาขาอุตสาหกรรมการผลิตสำคัญที่ขยายตัว อาทิ อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ และอุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางในการหล่อดอกยาง

■ **อุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 12.0 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากความต้องการในตลาดโลกที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์สำหรับอุปกรณ์ทางการแพทย์ ชิ้นส่วนอุปกรณ์โทรคมนาคม และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ

■ **อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 4.5 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากตลาดในประเทศมีทิศทางการปรับตัวดีขึ้น ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นมากขึ้นหลังจากการระบาดของโควิดรอบแรกลดน้อยลง รวมถึงการจัดงาน Motor Expo 2020 ช่วงต้นเดือนธันวาคมที่ผ่านมา ซึ่งผู้ผลิตได้ออกรถยนต์รุ่นใหม่และการจัดแคมเปญพิเศษต่าง ๆ

■ **อุตสาหกรรมการผลิตยางนอกและยางใน การหล่อดอกยาง และการซ่อมสร้างยาง** ดัชนีผลผลิตขยายตัวร้อยละ 16.8 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน เนื่องจากผู้ผลิตได้รับคำสั่งผลิตเพิ่มขึ้น และมีต้นทุนการผลิตที่ถูกกว่าประเทศคู่แข่งในช่วงนี้ รวมถึงมีการขยายสาขาศูนย์ยางรถยนต์ใหม่ภายในประเทศเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การจัดงาน Motor Expo 2020 มีผลทำให้อุตสาหกรรมยางรถยนต์ได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นด้วย

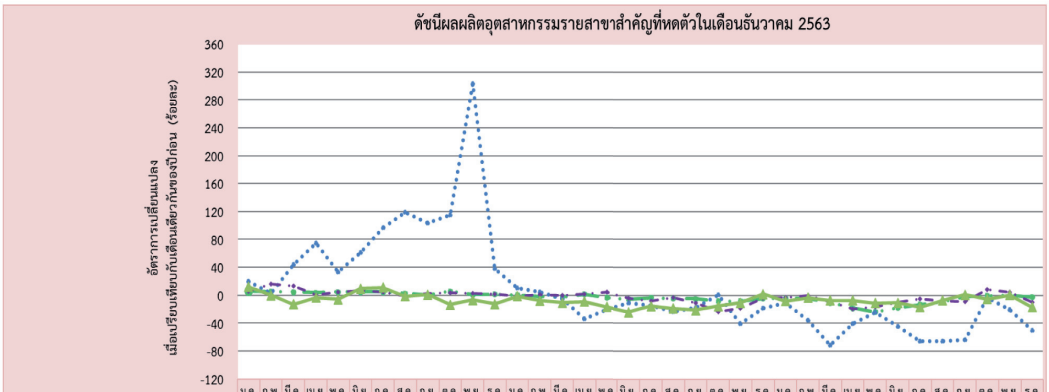

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	2561												2562												2563											
MPI	5.8	5.0	4.7	3.7	4.9	4.8	4.9	2.8	0.0	5.8	1.0	1.2	0.4	-1.4	-2.5	1.5	-3.2	-5.1	-3.2	-4.4	-5.0	-8.0	-8.0	-4.4	-4.0	-4.2	-10.5	-18.2	-23.8	-17.8	-12.9	-9.0	-2.1	-0.4	0.2	-2.4
การผลิตน้ำตาล	19.8	2.9	43.9	74.2	33.8	61.6	96.7	119.1	103.1	115.3	403.5	38.2	10.4	4.9	-5.2	-34.2	-20.3	-10.9	-14.7	-23.2	-17.2	0.5	-41.0	-18.9	-11.0	-35.6	-71.4	-40.5	-24.6	-44.5	-65.9	-65.3	-63.8	-3.5	-20.0	-50.5
การผลิตผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม	5.8	15.6	13.1	0.4	4.8	6.7	4.4	-1.2	2.5	4.0	2.6	1.8	-1.4	1.0	-0.6	2.1	4.2	-4.0	-8.0	-3.1	-11.2	-23.4	-18.6	-3.9	-3.5	-0.4	-8.7	-19.3	-16.8	-10.0	-5.2	-8.4	-9.0	8.0	4.9	-9.8
การผลิตผลิตภัณฑ์ยางอื่น ๆ	11.8	-0.2	-12.8	-3.4	-6.0	9.4	10.9	-1.3	0.9	-13.3	-6.5	-12.4	-1.3	-7.7	-10.8	-9.0	-16.7	-24.3	-15.3	-18.6	-20.9	-15.3	-10.8	2.0	-8.3	-3.4	-7.2	-7.5	-11.3	-10.5	-17.0	-7.3	0.8	-5.2	0.5	-16.7

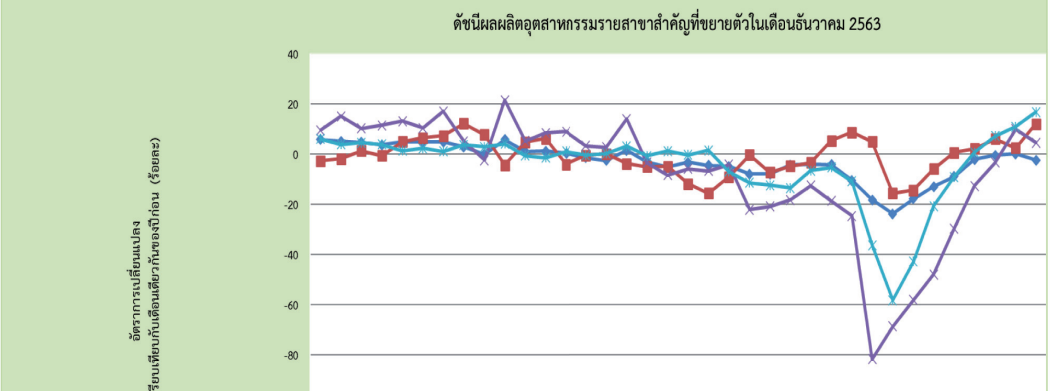

	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
	2561												2562												2563											
MPI	5.8	5.0	4.7	3.7	4.9	4.8	4.9	2.8	0.0	5.8	1.0	1.2	0.4	-1.4	-2.5	1.5	-3.2	-5.1	-3.2	-4.4	-5.0	-8.0	-8.0	-4.4	-4.0	-4.2	-10.5	-18.2	-23.8	-17.8	-12.9	-9.0	-2.1	-0.4	0.2	-2.4
การผลิตชิ้นส่วนและแผ่นวงจรอิเล็กทรอนิกส์	-2.7	-1.9	1.3	-0.6	5.0	6.5	7.4	12.2	7.8	-4.3	4.8	6.3	-4.0	-0.5	0.1	-3.8	-5.1	-4.9	-11.8	-15.5	-9.1	-0.3	-7.2	-4.7	-3.4	5.4	8.7	4.9	-15.6	-14.3	-5.9	0.6	2.2	6.1	2.4	12.0
การผลิตยานยนต์	9.6	15.1	10.2	11.5	13.1	10.3	17.0	5.1	-2.4	21.5	5.2	8.5	8.9	3.3	2.7	14.0	-3.4	-8.3	-5.8	-6.7	-4.3	-22.1	-20.8	18.2	-12.5	18.7	-24.6	-81.7	-68.7	-58.2	47.9	29.7	-12.7	-3.3	10.0	4.5
การผลิตยางนอกและยางใน การหล่อดอกยาง และการซ่อมสร้างยาง	6.1	3.9	4.6	3.9	1.4	2.3	1.0	3.7	2.9	4.1	-0.6	-1.4	1.1	-0.5	0.3	3.2	-0.7	1.2	-0.3	1.5	-7.0	-11.5	-12.4	13.6	-6.6	-5.4	-10.9	-36.3	-58.2	-42.9	20.7	-9.1	0.7	7.2	11.0	16.8

Sharing

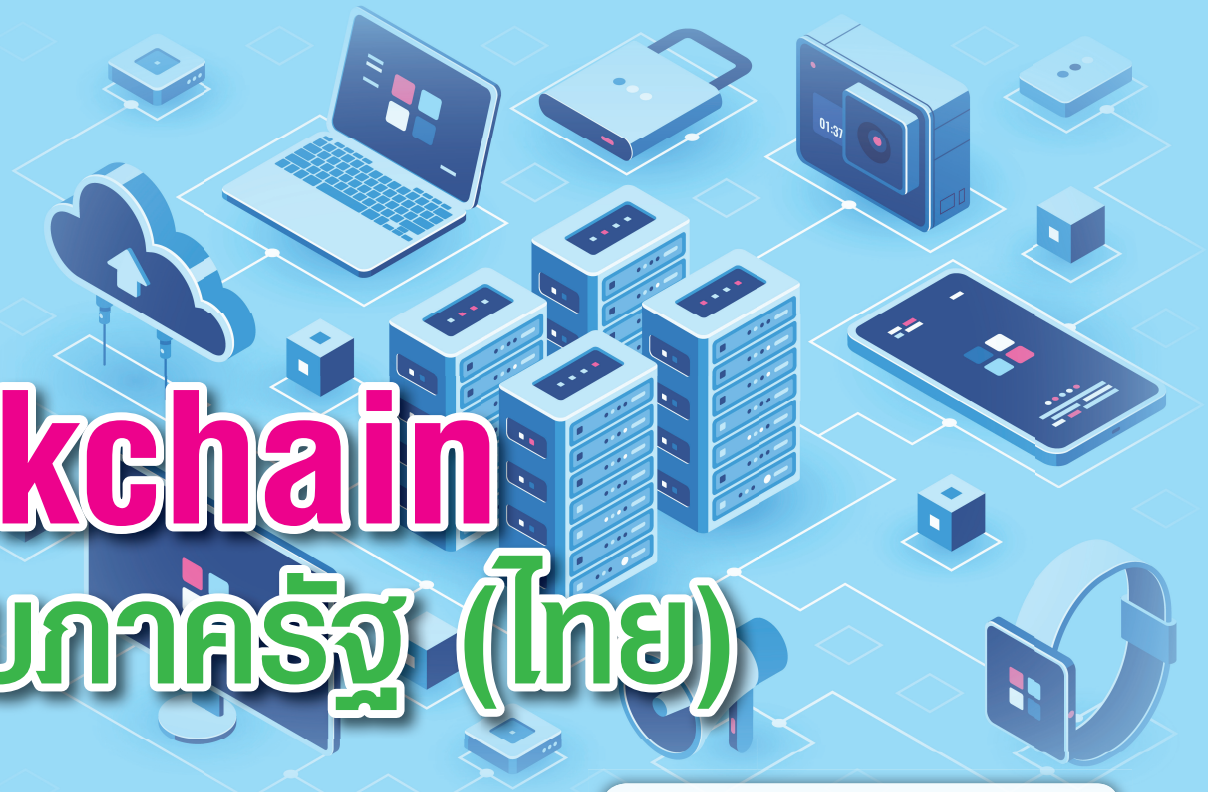

Blockchain กับภาครัฐ (ไทย)

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

เมื่อกล่าวถึงคำว่า เศรษฐกิจยุคดิจิทัล ที่เป็นรูปแบบใหม่ในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ย่อมหมายถึงการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรมต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ใช้ในระบบเศรษฐกิจ อาทิ เทคโนโลยีการสื่อสารที่มีความเร็วและคุณภาพสูงมาก (New Communication Technology) เทคโนโลยีการประมวลผลแบบคลาวด์ (Cloud Computing) เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) เทคโนโลยีการเชื่อมต่อของสรรพสิ่ง (Internet of Things) เทคโนโลยีการพิมพ์สามมิติ (3D printing) เทคโนโลยีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security) เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การธนาคารและการลงทุน (fintech) การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เทคโนโลยีการเรียนรู้ของ AI (Machine Learning) และเทคโนโลยีที่มีความสำคัญที่จะกล่าวถึงในบทความนี้ คือ เทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูล (Blockchain)

Blockchain คืออะไร?

Blockchain เป็นเทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูลแบบ Shared Database หรือที่เรียกว่า “Distributed Ledger Technology (DLT) ซึ่งมีความปลอดภัยในด้านข้อมูลที่ได้ถูกบันทึกไว้แล้ว จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลง/แก้ไขได้ โดยผู้ใช้งานทุกคนจะได้เห็นข้อมูลที่เป็นชุดเดียวกันทั้งหมด โดยมีการนำหลักการ Cryptography หรือที่เรียกว่าสกุลเงินดิจิทัล และความสามารถของ Distributed Computing มาใช้เพื่อสร้างเป็นกลไกให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบของ Blockchain ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) Block 2) Chain 3) Consensus 4) Validation โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญ ดังนี้

1) Block คือ ชุดบรรจุข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย Block Header เพื่อใช้บอกให้ทราบว่าภายในชุดบรรจุข้อมูลมีการบรรจุข้อมูลอะไรไว้ และ Block Data เป็นส่วนประกอบเพื่อใช้ในการบรรจุข้อมูลต่าง ๆ เช่น ข้อมูล จำนวนเงิน การโอนเงิน ข้อมูลประวัติการรักษาพยาบาล และอื่น ๆ เป็นต้น

2) Chain คือ หลักการจดจำทุก ๆ ธุรกรรมของทุก ๆ คนในระบบและบันทึกข้อมูลพร้อมจัดทำเป็นสำเนาบัญชี Ledger และแจกจ่ายให้กับทุกคนที่อยู่ในระบบ และกระจายส่งต่อไปให้ทุก ๆ Node ในระบบเพื่อให้ทุกคนรับทราบว่ามีธุรกรรมอะไรเกิดขึ้นบ้างตั้งแต่เปิดระบบ Blockchain นั้น

3) Consensus คือ การกำหนดข้อตกลงและความเห็นชอบร่วมกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย Blockchain ซึ่งสมาชิกต้องยอมรับกฎระเบียบร่วมกันโดยใช้กลไกในการควบคุมความถูกต้องของข้อมูลในทุก Node ผ่าน algorithm หรือชุดของคำสั่งที่สร้างไว้ตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้ข้อมูลมีความถูกต้องเที่ยงตรง และเป็นข้อมูลชุดเดียวกัน รวมทั้งมีการจัดเก็บที่สอดคล้องและมีลำดับการจัดเก็บที่ตรงกัน

4) Validation คือ การตรวจสอบความถูกต้องแบบทบทวนทั้งระบบและทุก Node ในระบบ Blockchain เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น

ประเภทของ Blockchain จำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท โดยพิจารณาจากข้อกำหนดในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่าย ได้แก่

1) แบบเปิดสาธารณะ (Public Blockchain) เปิดให้ทุกคนสามารถเข้าใช้งานไม่ว่าจะเป็นการอ่าน หรือการทำธุรกรรมต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องขออนุญาต

2) แบบปิด (Private Blockchain) เปิดให้ใช้ได้เฉพาะผู้ที่ได้รับอนุญาต ซึ่งส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้งานภายในองค์กร ดังนั้นข้อมูลการทำธุรกรรมต่าง ๆ จะถูกจำกัดอยู่เฉพาะภายในเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น และ

3) แบบเฉพาะกลุ่ม (Consortium Blockchain) เปิดให้ใช้งานได้เฉพาะกลุ่มเท่านั้น โดยเป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่าง Public Blockchain และ Private Blockchain ส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวกันขององค์กรที่มีลักษณะธุรกิจเหมือนกัน และต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันอย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว ทั้งนี้ ข้อมูลธุรกรรม/ข้อมูลที่จัดเก็บเป็นความลับหรือข้อมูลส่วนตัวภายในองค์กรไม่สามารถเปิดเผยแก่สาธารณชนได้ ผู้ที่เข้าร่วมจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากตัวแทนก่อนจึงเข้าใช้งานได้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกใช้ประเภทของเทคโนโลยี Blockchain โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปใช้ภายในองค์กรได้อย่างเหมาะสม และแก้ปัญหาการทำงาน รวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวางแผนการทำงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรมีการพิจารณาถึงความต้องการที่จะนำไปใช้ในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ความต้องการแบ่งปันข้อมูลชุดเดียวกันให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งระบบ ความต้องการสร้างรายการข้อมูลมีผู้เกี่ยวข้องมากกว่า 1 ราย ความต้องการบันทึกข้อมูลแบบถาวร (ไม่แก้ไข ลบไม่ได้ แต่เพิ่มรายการข้อมูลใหม่ได้) ข้อมูลที่ต้องการบันทึกไม่มีความละเอียดอ่อนหรือไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้ ความต้องการระบบที่สามารถสร้างความเชื่อใจระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการสร้างข้อมูลโดยไม่ต้องมีคนกลางคอยควบคุมความต้องการการหลักประกันว่าข้อมูลที่ผ่านการอนุมัติร่วมกันแล้วจะไม่ถูกปลอมแปลง ดังนั้น หากองค์กรใด ๆ พิจารณาแล้วว่ามีความต้องการในมิติต่าง ๆ ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น องค์กรนั้น ๆ จึงควรนำเทคโนโลยี Blockchain ไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานให้ดียิ่งขึ้น

การใช้เทคโนโลยี Blockchain ในภาคส่วนต่าง ๆ

ปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยี Blockchain ไปใช้งานในภาคส่วนต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งไม่ถูกจำกัดอยู่เฉพาะภาคการเงินการธนาคาร และธุรกิจการค้า แต่ขยายไปยังภาคธุรกิจ Supply Chain ธุรกิจประกันภัย ธุรกิจเกี่ยวกับสุขภาพ สถาบันการศึกษา ธุรกิจเพลงออนไลน์/สื่อสิ่งพิมพ์ ธุรกิจการกีฬา ธุรกิจพลังงาน ธุรกิจการให้เช่ารถ การออกเสียงให้คะแนนในกิจกรรมต่าง ๆ (Voting)

รวมทั้งการบริหารงานภาครัฐ ดังนั้นจากที่กล่าวไว้ข้างต้น จึงสามารถจำแนกการพัฒนา Application ตาม Blockchain ได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ เงินดิจิทัล (Cryptocurrency) บริการพิสูจน์ทราบ (Proof of Services) สัญญาอัจฉริยะ (Smart Contract) และระบบ/บริการอัตโนมัติ (Decentralized Autonomous Systems/Services)

การใช้เทคโนโลยี Blockchain ในภาครัฐ (ประเทศต่าง ๆ) และเพื่อวัตถุประสงค์ใด

ปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ในงานบริการของภาครัฐเพิ่มมากขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก อาทิ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ แคนาดา บราซิล จีน ญี่ปุ่น อินเดีย และเอสโตเนีย โดยพบว่าหน่วยงานภาครัฐได้มีการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้งาน รวมทั้งอยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้ความช่วยเหลือและการบริการประชาชน (Social Welfare) ในการเข้าถึงสวัสดิการ และบริการต่าง ๆ ของภาครัฐ ได้โดยสะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2) เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานภาครัฐ หรือที่เรียกกันว่า e-Government เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต 3) สร้างความโปร่งใส (Transparency) ให้กับการดำเนินงานของภาครัฐ รวมถึงการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของภาครัฐ และ 4) รักษาความมั่นคงของประเทศ (National Security) เพื่อป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะความปลอดภัยระบบโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ

เมื่อมีประโยชน์ก็ย่อมมีข้อจำกัด

เทคโนโลยี Blockchain มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) การจัดเก็บข้อมูลที่สร้างความโปร่งใส ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเป็นเจ้าของข้อมูลของตนเองอย่างแท้จริง และการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น รวมทั้งลดภาระค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐในการบันทึก/จัดเก็บข้อมูลหลาย ๆ ครั้ง 2) การป้องกัน

การปลอมแปลง (Tamper-Proof) โดยข้อมูลหรือเอกสารที่ถูกบันทึกเข้าสู่ระบบ Blockchain จะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงและแก้ไขได้

อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อควรระวังในการนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) สิทธิส่วนบุคคล (The Right to Privacy) เนื่องจากข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบดังกล่าวต้องการให้มีความถูกต้องสูงและไม่สามารถแก้ไข/ลบออกจากระบบได้ แต่ประชาชนมีสิทธิร้องขอให้ลบมูลของตนเองออกจากระบบได้ (Right to be Forgotten) จึงอาจเป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไป และ 2) ลิขสิทธิ์ (Copyright) ควรคำนึงถึงใน 2 มุมมอง ได้แก่ เจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ ต้องมีการพิจารณาในกรณีที่มีการเผยแพร่ข้อมูลที่ละเมิดลิขสิทธิ์เข้าสู่ระบบ Blockchain 3) การเซ็นเซอร์ข้อมูล (Censorship) ของหน่วยงานภาครัฐที่ทำการกำกับดูแลเรื่องต่าง ๆ และการกระทำผิดกฎหมาย จะทำได้ยากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของภาครัฐในการนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการนำเทคโนโลยี Blockchain มาประยุกต์ใช้ในงานบริการของภาครัฐจำเป็นต้องมีการสร้างองค์ประกอบหรือปัจจัยสำคัญในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี Blockchain ในงานบริการของภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ การจัดตั้งคณะทำงานแห่งชาติ (The National Blockchain Council) การสร้างการกำกับดูแลการใช้งานเทคโนโลยี Blockchain (Blockchain Governance) การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี Blockchain (Capacity Building) การสร้างระบบนิเวศน์ของเทคโนโลยี Blockchain (Blockchain Ecosystem) และการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยี Blockchain ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนงานบริการของภาครัฐ ดังนั้นหากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งไปจะทำให้การใช้เทคโนโลยี Blockchain ลดประสิทธิภาพลง โดยในอนาคตเทคโนโลยีดังกล่าวจะทวีความสำคัญมากขึ้น จึงเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ยากที่รัฐบาลจะไม่นำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านบริการเพื่อมุ่งไปสู่การเป็นรัฐบาลยุคดิจิทัล

แนวคิดกับภาครัฐไทย

ที่ผ่านมาภาครัฐมีการนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ได้ระยะหนึ่งแล้วอันเนื่องมาจากแนวคิดที่ต้องการให้รัฐบาลไทยพัฒนาไปสู่รัฐบาลดิจิทัล โดยมีการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานด้วยระบบอัจฉริยะเพื่อให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อคิดและมุมมอง

การจะนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เพื่อจัดเก็บข้อมูลในส่วนของภาครัฐในขณะนี้ยังนับว่าเป็นการลงทุนที่สูงกว่าการจัดเก็บข้อมูลแบบรวมศูนย์ (Centralized Database System) ที่มีเพียงแค่เครื่องเซิร์ฟเวอร์ และเครื่องแบ็กอัพหรือเครื่องสำรองข้อมูลเท่านั้น แต่ในระบบ Blockchain จะมีต้นทุนทั้งในเรื่อง Hardware การให้ผลตอบแทนกับ Miner ในการตรวจสอบ (Validation) เพื่อให้ระบบทำงานต่อไปได้ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการระบบจัดเก็บข้อมูลตลอดจนการใช้พลังงานจำนวนมากใน Blockchain ทั้งระบบ

ดังนั้น การจะนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลภาครัฐ ควรมีการคำนึงถึงความคุ้มค่าและเหมาะสมในด้านต้นทุน/การบริหารจัดการ ควบคู่ไปกับด้านความปลอดภัยของข้อมูลภาครัฐ รวมทั้งควรมีการนำเทคโนโลยี Blockchain มาประยุกต์ใช้ในระบบการดำเนินงานของภาครัฐเพื่อเป็นช่องทางในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยในด้านต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก เพื่อให้สมกับคำว่ารัฐบาลยุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

จัดทำโดย :
สุทธิรัตน์ ชาลาธราวัฒน์

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :
1. "แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม" กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. "Blockchain for Government Services" การใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนสำหรับภาครัฐ เวอร์ชัน 1.1 (มกราคม พ.ศ. 2562) สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) (Digital Government Development Agency (Public Organization) (DGA)

เก็บมาเล่า

ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนคืออะไร

กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI : Social Return On Investment)

ในปัจจุบันการจัดทำโครงการหรือการดำเนินงานของธุรกิจต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมาก แต่ผลกระทบบางอย่างตีค่าเป็นตัวเลขทางการเงินได้ยาก เป็นผลให้ผู้คนจำนวนมากให้ความสำคัญกับมูลค่าทางการเงินที่สามารถจับต้องได้มากกว่า และละเลยที่จะให้ความสำคัญกับผลกระทบหรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน ดังนั้นในการดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ จึงทำให้ไม่ทราบถึงผลกระทบที่สังคมจะได้รับแท้จริงว่ามีมากน้อยเพียงใด และคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้ไปหรือไม่ เนื่องจากผลตอบแทนทางสังคมในบางครั้ง ไม่ได้เป็นตัวเลขทางการเงินเสมอไป เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของโครงการต่าง ๆ อย่างครบถ้วน จึงมีความพยายามในการคำนวณหรือแปลงผลตอบแทนทางสังคมให้เป็นตัวเลขทางการเงิน เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับต้นทุนหรือทรัพยากรที่ใช้ไปในการดำเนินงาน ในรูปของผลตอบแทนทางสังคม (Social Return) ต่อหน่วยของเงินลงทุน (Investment) จึงเป็นที่มาของเครื่องมือที่เรียกว่า Social Return on Investment (SROI)

ผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) เป็นการวิเคราะห์ทางเทคนิคที่พัฒามาจากการวิเคราะห์ผลตอบแทนการลงทุน (Return on Investment : ROI) โดยการนำผลลัพธ์ทางสังคมในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจการสร้างมาคำนวณหรือแปลงค่าเป็นตัวเงินแล้วเปรียบเทียบกับมูลค่าทางการเงินของต้นทุนที่ใช้ไปในการดำเนินกิจการเพื่อพิจารณาว่ากิจการสร้างผลลัพธ์ทางสังคมคิดเป็นมูลค่าเท่าไรต่อเงิน 1 บาทที่ลงทุนไป โดยมีสูตรการคำนวณ SROI*

$$\text{SROI (\%)} = \frac{\text{มูลค่าทางการเงินของผลลัพธ์-มูลค่าผลลัพธ์ที่กิจการไม่ได้ก่อ}}{\text{ต้นทุนในการลงทุน}} \times 100$$

SROI เป็นกรอบแนวคิด เพื่อการประเมินมูลค่าที่เกิดขึ้นแล้วหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการที่ได้ดำเนินการ เพื่อใช้ในการคำนวณผลตอบแทนทางสังคมที่ได้รับ โดยใช้ตัวแทนค่าทางการเงิน เพื่อแปลงผลตอบแทนทางสังคมจากโครงการให้เป็นตัวเลข โดยตัวแทนค่าทางการเงินที่เลือกมาคำนวณ จะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้ประเมินซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในการประเมินโครงการเดียวกัน ด้วยเหตุนี้การใช้เครื่องมือ SROI ในการประเมินโครงการเดียวกัน มีความเป็นไปได้ที่จะให้ผลตอบแทนทางสังคมที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับการเลือกตัวแทนค่าทางการเงิน และค่าของตัวแปรที่ใช้ในการระบุผลกระทบนั้น ๆ

---

* ที่มา: - เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน” จัดโดยกระทรวงการต่างประเทศ
- คู่มือประเมินผลลัพธ์ทางสังคมและผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน

หลักการเบื้องต้นในการคำนวณ SROI ที่สำคัญ 7 ประการ* ได้แก่

1. การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและดึงให้เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะหมายถึง บุคคล หรือองค์กรที่เกิดการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลมาจากการดำเนินงานของกิจการ/โครงการ ซึ่งประเภทหรือจำนวนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละกิจการ/โครงการ เช่น ภาครัฐ ชุมชน สื่อสารมวลชน พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น นักลงทุน คู่แข่ง ระบบนิเวศ ผู้รับประโยชน์ และผู้เสียประโยชน์ โดยควรดึงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นและเข้าร่วมในทุกขั้นตอนที่ทำได้ตลอดการประเมิน รวมทั้งหาวิธีสื่อสารผลการประเมินตามบริบทที่ตรงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม เพื่อให้การสื่อสารเรื่องมูลค่าและการประเมินผลลัพธ์ทางสังคมที่จัดทำขึ้นเป็นไปอย่างเที่ยงตรงและรอบด้าน

2. เข้าใจสิ่งที่เปลี่ยนแปลง

การประเมิน SROI คือ การวัดสิ่งที่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยต้องมีการบันทึกสิ่งที่เปลี่ยนแปลง และต้องให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลหลักฐาน บันทึกสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ

3. ใช้ "ค่าแทนทางการเงิน" ตีค่าผลสำคัญ (เฉพาะการคำนวณ SROI)

ค่าแทนทางการเงิน (Financial Proxy) คือ ค่าประมาณเพื่อแทนมูลค่าทางการเงินของผลลัพธ์ทางสังคม ในกรณีที่เราไม่ทราบค่าเงินที่แน่นอน การพยายามหาค่าแทนทางการเงินสำหรับผลลัพธ์ทางสังคมที่ไม่ใช่ตัวเงินนั้น เป็นการเสริมให้การวิเคราะห์เป็นไปอย่างครบถ้วนและรอบด้าน รวมถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนอกระบบตลาดและไม่มีมูลค่าทางการเงินโดยตรง สำหรับประเด็นที่พึงระวังของการใช้ค่าแทนทางการเงิน คือ ต้องมั่นใจได้ว่าสามารถแทนผลลัพธ์ทางสังคมที่ต้องการวัดได้จริงหรืออย่างน้อยก็เป็นส่วนหนึ่งของผลลัพธ์ทั้งหมด รวมทั้งไม่เกินเลยหรือต้องเกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ด้วย

4. รวมเฉพาะสิ่งที่เป็นสาระสำคัญ และเชื่อมโยงกับกิจกรรมหลัก

ในการคำนวณ SROI จะรวมเฉพาะสิ่งที่เป็นสาระสำคัญ คือ เลือกเฉพาะผลลัพธ์ทางสังคมที่สำคัญมาคำนวณ โดยมีการแยกแยะระหว่างข้อมูลและหลักฐานที่สำคัญและไม่สำคัญเพื่อให้ผลการประเมินมีความถูกต้องและเป็นธรรมและสามารถทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถหาข้อสรุปที่สมเหตุสมผลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ การตัดสินว่าผลลัพธ์อะไรบ้างสำคัญนั้น ต้องอาศัยการอ้างอิงจากพันธกิจขององค์กร และการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียโดยเน้นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องการสร้างประโยชน์ให้

5. หลีกเลี่ยงการกล่าวอ้างเกินจริง

การหลีกเลี่ยงการกล่าวอ้างเกินจริง คือ ควรระบุถึงเฉพาะคุณค่าที่องค์กรมีส่วนร่วมในการสร้างขึ้นเท่านั้น ซึ่งบางครั้งเป็นการยากที่จะคำนวณได้ว่าผลลัพธ์ทางสังคมที่กิจการหรือองค์กรมีส่วนสร้างขึ้นคิดเป็นสัดส่วนเท่าใดของผลลัพธ์ทั้งหมด โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดจากหน่วยงานอื่น ๆ โดยตรง จึงอาจต้องมีการอ้างอิงจากผลกระทบที่ทราบในอดีต งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ/หรือตัวชี้วัดมาตรฐาน เพื่อช่วยประเมินการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม โดยเปรียบเทียบกับปัจจัยอื่น ๆ และคำนึงถึงสิ่งที่น่าจะเกิดขึ้น

เนื่องจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากตัวโครงการเอง หรือเกิดขึ้นจากส่วนร่วมขององค์กรอื่นก็ได้ ดังนั้น เพื่อให้ผลของการประเมินใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดจะใช้วิธี เรียกว่า "กรณีฐาน" (Base Case Scenario) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของการประเมินเพื่อสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงจากกิจการเท่านั้น การประเมินดังกล่าวจะตั้งอยู่บนหลักการ ดังต่อไปนี้

1. คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ว่า องค์กรอื่น ๆ อาจมีส่วนสร้างผลลัพธ์ที่คล้ายคลึงกันได้ (Attribution) : สัดส่วนผลลัพธ์ที่เกิดจากองค์กรอื่นมีส่วนสร้าง ให้หักออกตามสัดส่วน
2. คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ว่า ผลลัพธ์บางส่วนอาจเกิดขึ้นได้เองแม้ว่าจะไม่มีองค์กรไหนทำขึ้น (Deadweight) : ผลลัพธ์ส่วนเกินให้หักผลกระทบส่วนที่อาจเกิดขึ้นได้เองต่อให้ไม่มีโครงการนี้
3. คำนึงถึงความเป็นไปได้ที่ว่า ผลลัพธ์บางส่วนอาจไม่ใช่ส่วนเพิ่ม แต่เป็นการทดแทนผลลัพธ์อื่น (Displacement) : ผลลัพธ์ทดแทนให้หักสัดส่วนที่เป็นการทดแทนผลกระทบอื่น
4. ในกรณีที่ประมาณการผลลัพธ์ทางสังคมในอนาคตตลอดช่วงเวลามากกว่าหนึ่งปี โดยที่กิจการไม่มีการลงทุนเพิ่มเติมระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ควรทำประมาณการอัตราการลดของผลลัพธ์ทางสังคมด้วย (Drop Off) : หากเป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นในอนาคต ต้องมีการคำนวณอัตราคิดลด (Discount Rate) เพื่อแปลงค่าเงินในอนาคตกลับมาเป็นมูลค่าในปัจจุบัน (Present Value) แล้วนำมูลค่าปัจจุบันดังกล่าวมาใช้คำนวณ SROI

ผลกระทบทางสังคมขององค์กร Impact = ผลลัพธ์ทั้งหมด Outcome − ผลลัพธ์ส่วนเกิน Deadweight − ผลลัพธ์ทดแทน Displacement − ผลลัพธ์องกรอื่นมีส่วนสร้าง Attribution

ปรับลดส่วนเสื่อมคลายของผลกระทบ (Drop off)

6. เน้นความโปร่งใสทุกขั้นตอน

เน้นความโปร่งใสทุกขั้นตอน โดยแสดงให้เห็นถึงหลักการพื้นฐานของการวิเคราะห์ที่ถูกต้องและซื่อสัตย์ ควรจัดทำเอกสารประกอบการตัดสินใจทุกครั้ง โดยเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บันทึกผลลัพธ์ ตัวชี้วัดและมาตรฐานที่ใช้ แหล่งที่มา วิธีการเก็บข้อมูล และวิธีการพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ในการประเมิน และเมื่อการประเมินเสร็จเรียบร้อยแล้วควรสื่อสารผลการประเมินให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบและแสดงความคิดเห็น

7. พร้อมรับการตรวจสอบ

พร้อมรับผลการตรวจสอบประเมินจากบุคคลภายนอกที่มีความเหมาะสม ทั้งนี้ การแสดงความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบและการแสดงความเห็นของผู้ประเมินอิสระจะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถตัดสินใจได้ว่า การประเมินนั้นจัดทำขึ้นอย่างตรงไปตรงมาและสมเหตุสมผลหรือไม่ รวมทั้งจะทำให้ทุกฝ่ายต้องการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประเมินในครั้งต่อไป

ประโยชน์ในการประเมินผลตอบแทนทางสังคม

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) มีประโยชน์คล้ายกับการวิเคราะห์ประเมินโครงการทางการเงินของธุรกิจ/บริษัททั่วไป ซึ่งการประเมินถือเป็นเครื่องมือในการทบทวนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจการ โดยสามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงกลยุทธ์ กระบวนการดำเนินโครงการในอนาคต อีกทั้งการประเมินผลเป็นตัวเลขสามารถนำไปเปรียบเทียบกับตัวเลขอื่น ๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน/ดำเนินโครงการต่าง ๆ ดังนั้น SROI จึงเป็นเครื่องมือในการวางแผนกลยุทธ์และปรับปรุงองค์กร ตลอดจนสื่อสารผลลัพธ์และดึงดูดนักลงทุน นอกจากนี้ การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนยังสามารถช่วยประเมินองค์กรในด้านการดำเนินงานและความยั่งยืนขององค์กร อาทิ ทำให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทำให้ทราบถึงมูลค่าของผลลัพธ์ทางสังคมที่เกิดจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ชัดเจน ทำให้สามารถบริหารจัดการกับผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหวังทั้งทางบวกและทางลบ ตลอดจนเป็นการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการยกระดับการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงาน รวมถึงเป็นกระบวนการตรวจสอบภายในองค์กรที่ครบถ้วน เป็นต้น

ข้อจำกัดของการประเมินผลตอบแทนทางสังคม

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (SROI) ไม่ใช่มาตรวัดที่เหมาะสมสำหรับการเปรียบเทียบโครงการที่มีลักษณะแตกต่างกัน การใช้ SROI ในการเปรียบเทียบจะมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อใช้เปรียบเทียบองค์กรที่มีขอบเขตการทำงาน และข้อมูลเชิงบริบทที่คล้ายคลึงกัน

การวิเคราะห์ SROI ถือเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับผู้จัดทำโครงการและผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินและอนุมัติโครงการสามารถนำมาใช้ในการคิดพิจารณาโครงการได้อย่างรอบคอบและทั่วถึงมากขึ้น รวมทั้งเมื่อได้ดำเนินโครงการแล้วผลที่ได้จากการวิเคราะห์เหล่านี้จะเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการบริหารจัดการโครงการให้ประสบความสำเร็จ ช่วยพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร รวมทั้งทำให้ทราบถึงสิ่งที่สังคมจะได้รับว่ามีมากน้อยเพียงใดและคุ้มค่ากับทรัพยากรที่ใช้ไปหรือไม่ ผลตอบแทน/ประโยชน์ทางสังคมที่ไม่สามารถวัดเป็นค่าเงินได้จะเป็นเท่าไร ทั้งนี้ ผู้จัดทำโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณานำกรอบแนวคิด SROI ซึ่งถือเป็นเครื่องมือในการประเมินโครงการที่มีประโยชน์มาใช้ในการวิเคราะห์โครงการ รวมถึงปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินงานเพื่อเป็นการวางกลยุทธ์และปรับปรุงองค์กรต่อไป

จัดทำโดย :
วรนาถ ด่านผดุงทรัพย์

แหล่งข้อมูลอ้างอิง :
เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การประเมินผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน” จัดโดยกระทรวงการต่างประเทศ
คู่มือประเมินผลลัพธ์ทางสังคมและผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน
http://www.thaicsr.com/2017/07/sroi-1.html
https://forbesthailand.com/commentaries/insights/ผลตอบแทนทางสังคม-เรื่อง.html
การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้แนวคิดการบริหารเครือข่ายกิจการเพื่อสังคม “แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจการเพื่อสังคม” จัดโดยสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รับมอบเครื่องหมายเชิดชูเกียรติยศยิ่ง “รักษ์ทะเลยิ่งชีพ” ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบให้เพื่อเชิดชูเกียรติสำหรับผู้ที่ประกอบคุณงามความดี ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมานะบากบั่น อดทนและเสียสละอย่างสูง จนบังเกิดผลดีต่อส่วนรวม ในงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยมี นายโสภณ ทองดี อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นผู้แทนในการมอบ วันที่ 14 มกราคม 2564 ณ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

นางสาวพะเยาว์ คำมุข รองผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานกล่าวเปิดการฝึกอบรมนานาชาติ ผ่านระบบออนไลน์ หลักสูตร “Training to Enhance Manufacturing Technology and Green Productivity in Rice Mill Factory” ระหว่างวันที่ 26-29 มกราคม 2564 โดยมีผู้เข้ารับการอบรมจากนานาชาติเข้าร่วมจำนวน 91 ราย จาก 29 ประเทศของทุกภูมิภาคทั่วโลก วันที่ 26 มกราคม 2564

นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม แถลงข่าวดัชนีอุตสาหกรรมเดือนธันวาคม 2563 ไตรมาสที่ 4 และภาพรวมปี 2563 วันที่ 27 มกราคม 2564 ณ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

นายทองชัย ชวลิตพิเชฐ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการดัชนีอุตสาหกรรม ผ่านระบบ Video Conference วันที่ 27 มกราคม 2564 ณ อาคารสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ดัชนีเตือนภัย!

สถานการณ์ เศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ดัชนีเตือนภัยอุตสาหกรรมรายจังหวัด

เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ติดตามภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมสำคัญระดับจังหวัด ในปัจจุบันและประเมินทิศทางในอนาคต โดยอาศัย ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

- เป็นเครื่องมือแจ้งเตือนภาวะ ของอุตสาหกรรมในภาพรวม
- ใช้วิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรืออุปสรรคที่เป็นปัจจัยสำคัญ
- สะท้อนถึงทิศทางห่วงโซ่อุปทานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย

ประโยชน์

ภาครัฐ

1. ใช้เป็นวัตถุดิบในการประเมินทิศทางอุตสาหกรรมเชิงพื้นที่ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. เตรียมรับมือกับภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เพื่อบรรเทา ความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

3. ปรับเปลี่ยนมาตรการส่งเสริมให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในแต่ละช่วงเวลา

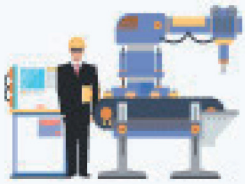

ภาคเอกชน

1. ใช้ประกอบการวางแผนธุรกิจให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

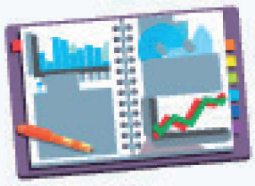

2. เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารบ่งชี้ถึงสภาวะธุรกิจเชิงพื้นที่ให้ แก่ผู้ประกอบการ

เจ้าหน้าที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสามารถบันทึกข้อมูลและดูผลรายงานการวิเคราะห์ได้ที่เว็บไซต์ : gpp.industry.go.th

การให้ข้อมูลผ่าน Single-from และการเชื่องโยงกับดัชนีเตือนภัย ติดตามได้ 2 ช่องทาง ได้แก่

ไปรษณีย์ : กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม 75/6 ถนนพระรามที่ 6
แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม 10400

ออนไลน์ :
อีเมล์ : oiesurveys@oie.go.th
เว็บไซต์ : www.isingleform.go.th